

Nr. 39.
8.
nóvbr.

Lög

um

kirkjugarða og viðhald þeirra.

Vjer Christian hinn Níundi, af guðs náð Danmerkur konungur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski,
Láenberg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefur fallizt á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Eiganda eða umráðanda kirkju er skylt að leggja til hæfilegt kirkjugarðsstæði eða grafreit, svo og hleðsluefni í girðingu, þó svo, að þær kvaðir, sem í þessu efni þegar liggja á jörðum eða lóðum, þar sem kirkjur standa, haldist óbreyttar.

2. gr.

Sóknarmönnum, sem gjalda til prests og kirkju, er skylt að koma upp fullnægjandi girðingu um kirkjugarð sinn með hliði og grind og halda henni við.

3. gr.

Þegar kirkjugarð þarf að byggja eða endurbyggja, skal prestur í samráði við sóknarnefnd boða til almenns safnaðarfundar með nægum fyrirvara og taka fundarefni skýrt fram. Á þeim fundi skal ákveða fyrirkomulag girðingarinnar og úr hvaða efni hún skal vera. Ályktun sú, sem gerð er með $\frac{2}{3}$ atkvæða þeirra sóknarmanna, sem á fundi eru, er bindandi bæði fyrir þá, sem eru í minni hluta, og eins þá, sem ekki hafa mætt á fundinum, þó því að eins, að helmingur atkvæðisbærra manna hafi mætt. Nú mætir eigi helmingur og skal þá aptur boða til fundar á sama hátt, og gildir þá ályktun $\frac{2}{3}$ þeirra atkvæðisbærra manna, er á fund koma, þó að eigi hafi mætt helmingur, enda hindri eigi farsótt eða ófært veður.

4. gr.

Sóknarnefndin skal að öllu leyti sjá um framkvæmd verksins. Skal hún, ef þörf er á, gera áætlun um það eða kostnaðinn við það, semja reikning yfir kostnaðinn að verkinu afloknu og jafna honum niður á sóknarmenn, þannig, að helmingurinn greiðist eptir efnun og ástæðum, en hinn helmingurinn komi jafnt niður á hvern tilskyldan mann. — Niðurfjöfnun þessi skal birt á kirkjufundi og lögð fram til sýnis á kirkjustaðnum í tvær vikur.

Nr. 39. Lög 8. nóvember um kirkjugarða og viðhald þeirra.

Autoriseret Oversættelse i Genhold til Lov 18de September 1891.

L o v

om

Anlæg og Vedligeholdelse af Kirkegaarde.

Nr. 39.

8de
Novbr.

Vi Christian den Niende, af Guds Naade Konge til Danmark,
de Benders og Goters, Hertug til Slesvig, Holsten, Stormarn, Ditmarsken,
Lauenborg og Oldenborg,

Opbre vitterligt: Altinget har vedtaget og Vi ved Vort Samtykke stadfæstet følgende Lov:

§ 1.

En Kirkes Ejer eller tilhynshavende er pligtig at yde saavel en passende Grund til Kirkegaard eller Begravelsesplads som Jord- eller Stenmateriale til dens Indhegning, dog at de Jorder eller Grunde, hvor Kirker staa, allerede paahvilende Servituter i denne Henseende forblive uforandrede.

§ 2.

Det paahviler alle Medlemmer af Sognemenigheden, som svare Ydelse til Præst og Kirke, at opføre og vedligeholde en tilfredsstillende Indhegning om deres Kirkegaard med tilhørende Led og Luffe.

§ 3.

Naar en Kirkegaard skal indhegnes, eller dens Indhegning genopføres, har Præsten i Samraad med Sogneudvalget med tilstrækkeligt Varsel at bekendtgøre Afholdelsen af et almindeligt Menighedsmøde samt paa tydelig Maade at angive de Sager, som skulde forhandles. Paa dette Møde træffes Bestemmelse om Indretningen af Indhegningen, samt af hvilket Materiale den skal opføres. Den Afgørelse, som vedtages med $\frac{2}{3}$ af de mødte Menighedsmedlemmers Stemmer, er bindende saavel for Mindretallet, som for dem, som ikke have givet Møde, dog kun for saa vidt som Halvdelen af de stemmeberettigede have givet Møde. Hvis mindre end Halvdelen af de stemmeberettigede giver Møde, skal et nyt Møde indvarsles paa samme Maade, paa hvilket en Afgørelse, vedtaget af $\frac{2}{3}$ af de mødte stemmeberettigede Medlemmer er gyldig, selv om mindre end Halvdelen er mødt, med mindre Farsot eller Uvejr hindre.

§ 4

Sogneudvalget har i alle Maader at drage Omjorg for Arbejdets Udførelse. Det skal om fornødent gøre Overslag over Arbejdet eller Omkostningerne derved, affatte Regnskab over disse efter Arbejdets Fuldførelse og fordele dem paa Menighedsmedlemmerne saaledes, at Halvdelen udredes efter Formue og Lejlighed, og den anden Halvdel fordeles med lige Beløb paa alle ydelsespligtige Menighedsmedlemmer. Ligningen bekendtgøres paa Kirkestævne og skal ligge fremme til Eftersyn paa den Gaard, hvor Kirken staa, i to Uger.

Nr. 39. Lov af 8de November om Anlæg og Vedligeholdelse af Kirkegaarde.

Nr. 39.

8.
nóvbr.

5. gr.

Nú vill einhver kæra niðurjöfnun sóknarnefndar og skal hann þá hafa gert það í síðasta lagi tveim vikum eptir, að niðurjöfnunin hefur verið birt við sóknarkirkjuna og lögð fram almenningi til sýnis. Sóknarnefnd. er skyld að taka kæru til úrskurðar tveim vikum eptir, að hún hefur borizt henni í hendur. Vilji kærandi ekki hlíta úrskurði sóknarnefndar, getur hann með sama fresti frá birtingu úrskurðarins skotið máli sínu til hjeraðsfundar, sem leggur fullnaðarúrskurð á málið. Skyldur er þó kærandi að greiða gjald það eða vinnu, sem lagt hefur verið á hann, gegn því, að fá síðar endurgoldið það, sem hann eptir úrskurði kann að hafa of goldið. Eindagi á þessum gjöldum er mánuði eptir að niðurjöfnun hefur verið birt á kirkjustað, nema sóknarnefnd gefi lengri gjaldfrest.

Að því leyti, sem því verður við komið að álitu sóknarnefndar, og eptir fyrirkomulagi girðingarinnar, mega þeir, sem þess óska, inna af hendi gjald sitt með vinnu, eptir ákvæði sóknarnefndar.

6. gr.

Ef sóknarmaður eigi greiðir tillag sitt til girðingarinnar á þeim tíma, sem sóknarnefnd ákveður, nje heldur vinnur af sjer gjaldið, má taka það lögtaki.

7. gr.

Nú vilja sóknarmenn leggja kirkjugarð niður, skal þá boða til almenns safnaðarfundar, svo sem fyrir er mælt í upphafi 3. greinar. Er sú ákvörðun gild, sem gerð er með $\frac{2}{3}$ atkvæða atkvæðisbærra manna, ef samþykki prófasts og biskups kemur til.

Ef enginn atkvæðisbærra sóknarmanna mótmælir, má þegar sljetta yfir niðurlagðan kirkjugarð og gera hann að grasreit, með umsjón sóknarnefndar eptir ákvæðum 2. og 4. gr., en sóknarmenn skulu vinna verkið.

Nú mótmælir einhver atkvæðisbærra sóknarmanna og skal þá niðurlögðum kirkjugarði halda við með sómasamlegri, gripheldri girðingu að minnsta kosti í 15 ár, og lengur, ef það verður ákveðið með meiri hluta atkvæða á almennum safnaðarfundi, sem stofnað er til samkv. 3 gr. Á meðan niðurlögðum kirkjugarði er við haldið, má þar jarða einstaka menn, ef þess er óskað, svo framarlega sem rúm leyfir og klukka er þar til líkhringingar.

Að 15 árum liðnum frá því kirkjugarður var lagður niður og hætt að grafa þar almennt, eru sóknarmenn eigi lengur skyldir að halda girðingunni við, nema öðruvísi hafi verið ákveðið. Eru þá legsteinar og minnismarki í garðinum að öllu leyti í ábyrgð vandamanna hinna látnu; en heimilt er þeim að halda slíkum grafreitum óhöggudum, ef þeir viðhalda þar sémilegri girðingu. Að öðru leyti skal sljetta yfir garðinn, svo sem fyr er sagt, og hann gerður að grasreit, sem fellur undir umráð kirkjuhaldara.

Niðurlagðan grafreit má ekki hafa til haugstæðis nje annarar slíkrar notkunar. Þar má eigi neitt jarðrask gera, svo sem með kjallaragrepti, skurðagjörð eða öðru slíku, fyr en liðin er 50 ár frá því grafreiturrinn var síðast notaður til líkgreptrunar.

Sjeu í niðurlögðum kirkjugarði merkilegir eða fornir legsteinar, en engir vandamenn hins látna á lífi, er annast um þá, skal hlutaðeigandi prestur þegar tilkynna það stiptysfirvöldunum fyrir milligöngu prófasts. Leita stiptysfirvöldin þá álitu umsjónarmanns Forngripasafnsins og formanns Fornleifafjelagsins, og skal því næst svo með legsteinu þá fara, sem kirkjustjórnin mælir fyrir um. Þegar sljettað er yfir

§ 5.

Indsigelser imod Sogneudvalgets Ligning skulde indgives senest to Uger, efter at Ligningen er blevet bekendtgjort ved Sognetirken og fremlagt til offentligt Eftersyn. Sogneudvalget er pligtigt at afgøre de fremkomne Indsigelser, inden to Uger efter at de ere komne det i Hænde. Er Klageren ikke tilfreds med Sogneudvalgets Afgørelse, kan han inden samme Frist, beregnet fra dens Forkyndelse, paaanke Sagen til Herredsmødet, der træffer den endelige Afgørelse. Klageren er dog pligtig at betale det Bidrag eller præstere det Arbejde, der er paalignet ham, imod senere Refusion af hvad han maatte have erlagt for meget efter den endelige Afgørelse. Forsaldsdagen for de nævnte Ydelser er Maanedsdagen efter, at Ligningen er bekendtgjort paa Kirkestævne, medmindre Sogneudvalget bevilger en længere Henstand.

Forsaaibidt det efter Sogneudvalgets Skønnende og Indhegningens Bestaffenhed lader sig gøre, kunne de, som ønske saadant, yde deres Bidrag in natura efter Sogneudvalgets Bestemmelse.

§ 6.

De Bidrag til en saadan Indhegning, som ikke erlægges eller præsteres ved Arbejde til den af Sogneudvalget fastsatte Tid, kunne inddrives ved Udpantning.

§ 7.

Naar en Menighed ønsker at nedlægge en Kirkegaard, skal et almindeligt Menighedsmøde sammenkaldes efter de i Begyndelsen af § 3 fastsatte Regler. Den paa et saadant Møde af $\frac{2}{3}$ af de stemmeberettigede Medlemmer trufne Afgørelse er gyldig, naar den approberes af Provsten og Biskoppen.

Saafernt ingen af de stemmeberettigede Menighedsmedlemmer gør Indsigelse derimod, kan den nedlagte Kirkegaard straks jævnes og omdannes til en græsbevokset Plads under Sogneudvalgets Tilsyn overensstemmende med Bestemmelserne i §§ 2 og 4, saaledes at Menighedens Medlemmer udføre Arbejdet.

Hvis et stemmeberettiget Menighedsmedlem gør Indsigelse, skal en nedlagt Kirkegaard vedligeholdes med en sømmelig Indhegning, som beskytter den mod Kreaturers Indtrængen, i det mindste i 15 Aar og endnu længer, naar saadant bestemmes ved Stemmeflerhed paa et almindeligt efter de i § 3 fastsatte Regler sammenkaldt Menighedsmøde. Saalænge en nedlagt Kirkegaard vedligeholdes, kunne enkelte Lig jordfæstes der, naar det ønskes, saafremt Pladsen tillader saadant, og der findes en Klokke til Ligringning.

Naar 15 Aar ere forløbne, efter at en Kirkegaard er nedlagt og almindelig Jordfæstelse sammesteds er ophørt, ere Menighedsmedlemmerne ikke længere pligtige at vedligeholde Indhegningen, medmindre anderledes er blevet bestemt. Efter den Tid bære de afdødes paarørende i enhver Henseende Ansvar for de derværende Ligstene og Mindesmærker, dog ere de berettigede til at bevare slige Gravsteder urørte, naar de vedligeholde en sømmelig Indhegning om dem. Iøvrigt jævnes Kirkegaarden som foran ommeldt og omdannes til en græsbevokset Plads, der undergives Kirkeværgens Raadighed.

En nedlagt Kirkegaard maa ikke anvendes til Anbringelse af Mødding eller til andet lignende Brug. Jordsmonnet maa ikke opryddes, saa som med Gravning af Kælder, Grøfter eller andet saadant, førend 50 Aar ere forløbne, efter at Begravelsespladsen sidst blev benyttet til Begravelse.

Findes mærkværdige eller gamle Ligstene i en nedlagt Kirkegaard, uden at der er paarørende af den afdøde i Live, der drage Omsorg for dem, har vedkommende Præst ufortøvet gennem Provsten at gøre Indberetning derom til Stiftsøvrigheden, der indhenter

Nr. 39. niðurlagðan kirkjugarð og þar eru legsteinar eða önnur minnismerki á legstöðum, sem
 8. eigi heyra undir ákvæði síðustu málsgreinar, en enginn leiðir sig að eða hirðir um,
 nóvbr. segir prófastur fyrir um, hvernig með skuli fara; en það skal vera meginregla, að
 fara sem hlífðarsamlegast með allt slíkt, og varðveita það fyrir skemmdum og eyðingu,
 svo sem unnt er.

8. gr.

Með reglugjörð, sem biskup semur, prestastefna (synodus) samþykkir og lands-
 höfðingi staðfestir, skal nánar ákveðið um ýms atriði, sem snerta kirkjugarða, svo sem
 um friðhelgi þeirra, meðferð grafreita, tilhögun á greptri og fleira þess háttar.

9. gr.

Reglugjörð 17. júlí 1782 15. gr., að því leyti, sem hún snertir kirkjugarða, og
 viðaukalög 12. maí 1882 við lög 27. febr. 1880 um stjórn safnaðarmála og skipun
 sóknarnefnda og hjeraðsnefnda, að svo miklu leyti þau ná til kirkjugarða, eru hjer með
 úr gildi numin.

Eptir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Amalíuborg, 8. nóvember 1901.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Alberti.

Erklæring fra Inspektøren ved Oldsagsamlings og Formanden for Selskabet for Oldtids-
levninger, hvorefter der forholdes med Ligstenene, som Kirkebestyrelsen anordner. Naar ^{8de} _{Novbr.}
en nedlagt Kirkegaard jævnes, og der samstedes forefindes Ligstene eller andre Mindes-
mærker paa Gravsteder, som ikke henhøre under foranstaaende Bestemmelser, og som ingen
gør Krav paa eller støtter om, bestemmer Provsten, hvorledes dermed skal forholdes; men
alt saadant skal som Hovedregel behandles med den størst mulige Skaansomhed og saavidt
muligt bevares for Vestsadigelse og Vdelæggelse.

§ 8.

Ved et af Biskoppen affattet, af Synodalforsamlingen tiltraadt og af Landshøv-
dingen stadfæstet Reglement fastsættes nærmere Regler om forfællige Kirkegaarde vedrørende
Forhold, saasom vedrørende deres Fredning, Anbringelsen og Behandlingen af Gravsteder og
lignende.

§ 9.

Reglementet af 17. Juli 1782 § 15 og Lov af 12. Mai 1882 indeholdende Tillæg
til Lov af 27. Februar 1880 om Bestyrelsen af Menighedsanliggender og om Oprettelsen af
Menighedsudvalg for Kirkesogne og Herreder ophæves, forsaavidt angaar Kirkegaarde.

Hvorefter alle vedkommende sig have at rette.

Givet paa Amalienborg, den 8de November 1901.

Under Vor Kongelige Haand og Segl.

Christian R.

(L. S.)

Alberti.

Ministeriet for Island, den 8de November 1901.

Alberti.

Ólafur Halldórsson.